

Kartoffelafgiftsfonden - Basisbudget 2025

Beløb i 1000 kr.	Budget 2024	Budget 2025	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A
Note	A	B	C	D
INDTÆGTER:				
1 Overført fra forrige år	19	4.437		23252,6
2 Produktionsafgifter	4.360	4.556		4,5
3 Promillemidler	1.867	1.815		-2,8
4 Særbevilling og anden indtægt	-	-		-
5 Renter	-	-		-
I. Indtægter i alt	6.246	10.808	0%	0,7
UDGIFTER:				
Samlede tilskud fordelt på formål				
Forskning og forsøg i alt	3.295	4.468	54%	35,6
Afsætningsfremme i alt	324	555	7%	71,3
Rådgivning i alt	881	2.008	24%	127,9
Sygdomsforebyggelse i alt	1.241	1.237	15%	-0,3
12 Sygdomsbekæmpelse i alt	85	-	0%	-100,0
Produktudvikling i alt	-	-	0%	-
Uddannelse i alt	-	-	0%	-
Dyrevelværd i alt	-	-	0%	-
Kontrol i alt	-	-	0%	-
6 Særlige foranstaltninger	-	-	0%	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	-	-	0%	-
II. Udgifter til formål i alt	5.826	8.268	100%	0,4
7 Fondsadministration				
Fondsadministration - Særpuljer				
8 Revision	80	80		0,0
Advokatbistand	-	-		-
11 Effektivurdering	40	8		-81,3
Ekstern projektvurdering	3	3		0,0
9 Bestyrelses honorar/befordringsgodtgørelse	4	-		-100,0
10 Tab på debitorer	-	-		-
III. Administration i alt	127	91		
IV. Udgifter i alt	5.953	8.359		0,4
13 Overførsel til næste år	293	2.450		7,4
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	4,9	29,3		
Supplerende oplysninger:				
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere				
SEGES Innovation	3.640	5.084	62%	39,7
Danespo	755	972	13%	28,7
Københavns Universitet	-	764	0%	-
Aalborg Universitet	1.107	467		
Danmarks Kartoffelråd	174	245		
Tystofte fonden	-	216	0%	-
BJ Agro	-	210	0%	-
Smagens Univers Aps	-	160	0%	-
Danske Kartoffler	150	150	3%	0,0
V. I alt	5.826	8.268	78%	0,4

Kartoffelafgiftsfonden - Noter til budget 2025

Note 1. Overført fra forrige år

Der er budgetteret med en overførsel på 4.437 t.kr. fra 2024 til 2025 på baggrund af regnskab 2023 og øvrig intern ajourføring af budget 2024. En del af overførslen fra 2024 skyldes en særlig udbetaling af midler fra Landbrugets Kartoffelfonds likvidation.

Note 2. Produktionsafgifter

Kartoffelafgiftsfondens budget er baseret på bekendtgørelse om produktionsafgift på kartofler. Bekendtgørelsen har fire kategorier:

- 1) Virksomheder, der sorterer eller pakker læggekartofler og spisekartofler.
- 2) Virksomheder og kartoffelavlere, der sælger industri- og spisekartofler, der ikke forarbejdes i Danmark.
- 3) Forarbejdningsvirksomheder, som anvender kartofler af dansk avl til industriel forarbejdning i Danmark.
- 4) Fysiske eller juridiske personer, der sælger spisekartofler af egen avl eller avl fra nærliggende bedrifter, direkte til forbrugeren eller detailhandlen.

Den gældende afgiftssats, forventede mængde og samlede indtægt for hver gruppe er angivet nedenfor.

Produktionsafgifter	Budget 2024		Budget 2025	
	h.kg.	Indtægter kr.	h.kg.	Indtægter kr.
1. Læggekartofler - afgift 0,20 kr./hkg. Eksport og hjemmemarked (Kategori 1)	850.000	170.000	795.000	159.000
2. Spisekartofler - afgift 0,20 kr./hkg. Eksport (Kategori 2) Hjemmemarked (Kategori 1 og 4)	100.000 1.100.000	20.000 220.000	85.000 950.000	17.000 190.000
3. Industrikartofler - afgift 0,20 kr./hkg. Eksport (Kategori 2) Hjemmemarked (Kategori 3)	500.000 19.250.000	100.000 3.850.000	550.000 20.400.000	110.000 4.080.000
I alt	21.800.000	4.360.000	22.780.000	4.556.000

Note 3. Promillemidler

For 2025 har Promilleafgiftsfonden for landbrug bevilget et tilskud på 1.815 t.kr. Promilleafgiftsfonden bevilligede 1.403 t.kr. i den ordinære pulje, og 412 t.kr. i klimapuljen.

Promillemidler	Budget 2024	Budget 2025
	1.000 kr.	1.000 kr.
Afsætningsfremme i alt	148	0
Forskning og forsøg i alt	1362	1.129
Produktudvikling i alt	0	0
Rådgivning i alt	324	686
Uddannelse i alt	0	0
Sygdomsforebyggelse i alt	31	0
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0
Dyrevelfærd i alt	0	0
Kontrol i alt	0	0
Særlige foranstaltninger i alt	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0
Tilskud fra Promilleafgiftsfonden i alt	1.867	1.815

Note 4. Særbevilling og anden indtægt

Ingen bemærkninger.

Note 5. Renter

Ingen bemærkninger.

Note 6. Særlige foranstaltninger

Ingen bemærkninger.

Note 7. Fondsadministration

Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle administration varetages af Landbrug & Fødevarer. Udgifterne udgør ca. 400 t.kr., som er finansieret af afkast fra kapitaldepot tilhørende Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 8. Fondadministration - særpuljer

Ingen bemærkninger.

Note 9. Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse

Bestyrelsen modtager ikke honorar eller befordringsgodtgørelse.

Note 10. Tab på debitorer

Ingen bemærkninger.

Note 11. Effektivurdering

Der er budgetteret med 7,5 t.kr. til effektivurdering.

Note 12. Sygdomme

Fonden har afsat 1.237 t.kr. til erstatning til kartoffelavlere ved tab forårsaget af udbrud af ring- og brunbakteriose.

Note 13. Overførsel til næste år

Som det fremgår af note 1. vedr. overførslen fra 2024 skyldes en stor del af den ekstraordinære høje overførsel at Kartoffelafgiftsfonden i 2024 modtog en særindtægt fra Landbrugets Kartoffelfond som følge af deres likvidation. For at holde et stabilt udgiftsniveau uden store udsving i Kartoffelafgiftsfonden valgte bestyrelsen at der skulle disponeres over midlerne fra Landbrugets Kartoffelfond over flere år. Dette er forklaring for at overførslen fra 2025 til 2026 også fremgår højere end tidligere.

Supplerende oplysninger - Budget 2025

Note	Beløb i 1000 kr.	Budget 2024	Budget 2025	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere				
SEGES Innovation i alt		3.640	5.084	
Forskning og forsøg				
1	Nye sorter til produktion af kartoffelstivelse*	671	775	§16
2	Forebyggelse af kartoffelskimmel	906	678	§16
3	Fremtidens vækststandsning og ukrudtsbekæmpelse i kartofler	-	646	§16
4	Nedsættelse af kartoffelproduktionens klima- og miljøpåvirkning	-	448	§16
	Vækststandsning i kartofler – TERMINATOR.	332	-	
Forskning og forsøg i alt		1.909	2.547	
Rådgivning				
5	Koordinering og vidensformidling af dyrkningsstrategier i kartofler	-	1.300	§6
-	Specialrådgivning og koordinering af forsøg indenfor kartoffeldyrkning	405	-	
Rådgivning i alt		405	1.300	
Sygdomsbekæmpelse				
6	Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose	1.241	1.237	§26
Sygdomsbekæmpelse i alt		1.241	1.237	
Sygdomsforebyggelse				
-	Registreringsnet for kartoffelskimmel, cikader og bladlus	85	-	
Sygdomsforebyggelse i alt		85	-	
Danespo A/S i alt		755	972	
Rådgivning				
7	Genbank for bevaring af genomiskeresourcer til kartoffelforædling	476	492	§6
Rådgivning i alt		476	492	
Forskning og forsøg				
8	Udvikling og implementering af markør-assisteret selektion for skimmelresistens til at fremme udviklingen af nye kartoffelsorter med holdbar skimmelresistens	279	480	De minimis
Forskning og forsøg i alt		279	480	
Københavns Universitet i alt		-	764	
Forskning og forsøg				
9	Markør fri Cis-genese i kartoffel som forædlingsteknik af NGT2 planter*	-	764	§16
Forskning og forsøg i alt		-	764	

Supplerende oplysninger - Budget 2025

Note	Beløb i 1000 kr.	Budget 2024	Budget 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Aalborg Universitet i alt		1.107	467	
Forskning og forsøg				
10	Rettidig omhu – skimmelresistente kartofler med cisgenetisk pyramidiserede R-gener*	587	367	§16
11	Vedligeholdelse af Maspotpopulationen 2025– en genetisk ressource til fremtiden*	-	100	§16
-	MASPot kartoffelpopulationen - en opgradering af en genetisk ressource for fremtiden.	520	-	
Forskning og forsøg i alt		1.107	467	
Danmarks Kartoffelråd i alt		174	245	
Afsætningsfremme				
12	Viden og formidling af kartofflen som en nærende og klimavenlig knold	174	245	§18
Afsætningsfremme i alt		174	245	
TystofteFonden i alt		-	216	
Rådgivning				
13	Udvikling og vedligeholdelse af den danske kerneplantesamling for kartofler	-	216	§6
Rådgivning i alt		-	216	
BJ Agro ApS		-	210	
Forskning og forsøg				
14	Sortsafprøvning af forbejdningkartofler (pommes-frites, chips og pulver), samt baby-, bage- og spiseproduktion i et dansk kvalitets marked.	-	210	De minimis
Forskning og forsøg i alt		-	210	
Smagens Univers Aps i alt		-	160	
Afsætningsfremme				
15	Kartoffel Akademiet - Smag af Kartoffler	-	160	§18
Afsætningsfremme i alt		-	160	
Danske Kartoffler i alt		150	150	
Afsætningsfremme				
16	Informations- og PR-kampagne	150	150	§18
Afsætningsfremme i alt		150	150	
I alt		5.826	8.268	

*Klimapuljen

Projektbeskrivelser

Note 1: Nye sorter til produktion af kartoffelstivelse

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation P/S

Formålet er at forbedre dyrkningssikkerheden og nettoudbyttet ved produktion af stivelseskartofler ved at afprøve sorters dyrkningsegenskaber, kvælstof- og kaliumoptimum, resistens overfor sygdomme samt lageregenthed på forskellige jordtyper og nedbørsforhold.

En sorts robusthed er kendetegnet ved, at den kan dyrkes under forskellige vejr- og dyrkningsforhold. Der sker en løbende udvikling af nye sorter til produktion af kartoffelstivelse, som hvert år introduceres til det danske marked. Projektet indeholder i 2025 fire arbejdsplaner (AP).

AP 1 indeholder sortsforsøg med 10 sorter, hvor Kuras og Seresta fungerer som målesorter. Der måles knoldudbytte og stivelsesindhold og dermed stivelsesudbytte for hver sort. Derudover testes for modenhed, knolddeformiteter, hulhed, rust, skurv, kartoffelskimmel og –bladplet samt egnethed til lagring som læggekartofler. Det økonomiske optimale kvælstofniveau beregnes for den enkelte sort i henholdsvis Nord- og Midtjylland.

I AP 2 afprøves de samme sorter som i AP 1, men på to uvandede lerjordslokaliteter. I disse forsøg er der specielt fokus på tørkestress, men også udbyttepotentialet på en kombination af mere lerholdig jord, bedre sædskifte og mindre nedbør. Der vil blive tilført ekstra kalium til to sorter for at undersøge betydningen af kalium på uvandede jorde.

I AP 3 opformeres læggematerialet af alle sorter på samme lokalitet for at sikre ensartet kvalitet.

I AP 4 udlægges sorterne i AP 1-2 som ubehandlede småparceller (trap nursery – 5 knolde pr sort) i tilknytning til et andet trap nursery, udsendt af Aarhus Universitet, hvor 10 sorter med kendte R-gener undersøges for resistens overfor kartoffelskimmel. Der foretages en beregning af sygdomskurven (DPC) samt areal under sygdomskurve (AUDPC og rAUDPC) samt type af resistens.

Afprøvning og dyrkning af de nyeste sorter med størst udbyttepotentiale, udbyttestabilitet og robusthed er den vigtigste parameter for at fastholde en fortsat vækst og konkurrencedygtighed ved dyrkning af stivelseskartofler. Sortsforsøgene er grundlaget for en fortsat vækst i arealet på 5 pct. frem mod 2026.

Note 2: Forebyggelse af kartoffelskimmel

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation P/S

Formålet er at sikre muligheden for fortsat at kunne bekæmpe kartoffelskimmel og dermed producere kartofler til stivelsesproduktion over de næste 5-10 år ved at kombinere virkemekanismer i svampemidler med resistente sorter.

Projektet består af fem arbejdsplaner, som alle har fokus på forebyggelse af kartoffelskimmel ved hjælp af kemiske og biologiske svampemidler i kombination med sortsresistens.

I AP 1 er der fokus på skimmelbekæmpelse i almindelig dyrkede sorter med varierende grader af resistens. Der kommer imidlertid flere nye stivessorter på markedet med meget høj resistens som fx Fyone og Janick.

I AP 2 er der fokus på de mest resistente sorter og muligheden for en lavere indsats af svampemidler, samtidig med at midlernes virkemekanismer og sorternes resistensgener beskyttes. Som følge af forbuddet mod anvendelse af cyazofamid og udvikling af fungicidresistens overfor mandipropamid er der nu kun få effektive midler tilbage.

I AP 3 testes effekten af forskellige praksisnære antiresistensstrategier, hvor virkning af blandingspartner, altanering og variabel dosering på baggrund af skimmelvarsling bliver inddraget. Hvis der sker en øget resistensdannelse overfor fluazinam og oxathiapiprolin, er det nødvendigt at kende mulighederne, risikoen og

Kartoffelafgiftsfonden

omkostningerne (nettoøkonomisk) ved at behandle udelukkende med kurative midler (cymoxanil og propamocarb). I AP 4 vil der derfor udføres forsøg, hvor der kun anvendes de to kurative midler i forskellige dosering igennem hele vækstsæsonen.

Inddragelse af alternative midler (BCA'er og PRI'er) i kombination med et beslutningsstøttesystem kan måske nedsætte fungicidforbruget og samtidig reducere risikoen for fungicidresistens. I AP 5 vil der ske en test af vækststimuleringsmidler overfor kartoffelskimmel på lige vilkår med almindelige svampemidler.

Projektet supplerer Kartoffelafgiftsfondens effektmål om at understøtte ved sygdomme i kartoffelavlten, hvor dyrkning af kartofler til stivelsesproduktion i Danmark på længere sigt er udfordret af kartoffelskimmel og manglen på resistente sorter og effektive plantebeskyttelsesmidler.

Projektet skal være med til at understøtte og fastholde produktionen af kartoffelstivelse og i bedste fald en vækststrategi på 5 pct. ved at udvikle og teste robuste strategier til forebyggelse af kartoffelskimmel i uvildige Landsforsøg.

Note 3: Fremtidens vækststandsning og ukrudtsbekæmpelse i kartofler

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation P/S

Formålet er at udvikle og teste effektive metoder til vækststandsning og ukrudtsbekæmpelse, som dels sikrer høj og stabil produktion af læggekartofler og brugskartofler uafhængig af fremtidens tilgængelighed af herbicider, samt øget fokus på reduktion af pesticidbelastning ved implementering af ikke-kemiske metoder. Dette sker gennem praksisnære forsøg, og formidling af fordele og ulemper af alternative metoder til erhvervet og primærproduktionen.

Danmark er i høj grad begrænset i de kemiske muligheder for vækststandsning, hvor produktionen af certificerede læggekartofler, egen opformering og proceskartofler er størst udfordret. Reglone (diquat) er fra 2024 ikke længere godkendt til anvendelse til vækststandsning af certificerede læggekartofler, og hvis eksporten af danske læggekartofler i fremtiden, skal kunne konkurrere med de førende europæiske læggekartoffelproducerende lande (f.eks. Skotland, Frankrig og Holland), er der et markant behov for at optimere anvendelse af de resterende og nye metoder. Derfor vil der i AP 1 blive udarbejdet ny viden fra (1) én forsøgsserie i regi af Landsforsøgene, som giver mulighed for at teste nye redskaber (NuCrop, elektricitet og WeedFighter, damp mv.) og optimere kendte vækststandsningstrategier, og (2) en storskala forsøgsserie i praksis, som tager udgangspunkt i avlernes egne redskaber, fremgangsmetoder til vækststandsning og diversitet i marken.

Med implementering af alternativer til ren kemisk vækststandsning, er der en bekymring for øget spredning af sygdomme i marken ved aftopning, f.eks. sortben. I AP 2 igangsættes en undersøgelse i én forsøgsserie anlagt i Arnborg og Dronninglund, hvor inficerede knolde og ikke-inficerede knolde anlægges i striber med og uden smitte. Der behandles i stribernes længderetning, og den mekaniske vækststandsning sammenlignes i tre-fem led med f.eks. en fuld kemisk behandling, aftopning og kemisk behandling, en termisk behandling, og aftopning og termisk behandling.

De mekaniske alternativer til kemisk ukrudtsbekæmpelse får større udbredelse i takt med, at positive erfaringer fra praksis og Landsforsøg øger incitamentet for at iværksætte en investering på bedriften.

Projektet forventes at have en forbyggende og forberedende effekt, som mindsker en ellers forventet nedgang i udbytte og kvalitet, hvis kemiske løsninger i fremtiden ikke længere er tilgængelige for kartoffelerhvervet til ukrudtsbekæmpelse og vækststandsning. Kartoffelproduktionen kan reducere pesticidbelastningen med op til ca. 45 pct., hvis ukrudtsmidler til vækststandsning og ukrudtsbekæmpelse erstattes af ikke-kemiske løsninger, hvilket er i synergi med f.eks. KMCs bæredygtighedsmål om at nedsætte anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler med 50 pct. frem mod 2030.

Kartoffelafgiftsfonden

Note 4: Nedsættelse af kartoffelproduktionens klima- og miljøpåvirkning

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation P/S

Projektets formål er at bidrage til implementering af virkemidler til reduktion af klima- og miljøbelastning ved dyrkning af kartofler, samt give kartoffelerhvervet mulighed for at være på forkant ift. kommende krav om ændrede dyrkningsprincipper. Dette gøres ved at udvikle praksisnær viden gennem forsøg, samle viden fra ind- og udland, samt ved at afholde en workshop omkring fremtidens grønne kartoffelproduktion.

Der er et øget fokus fra samfundet og storkunder om, at produkter fra landbruget, og i denne sammenhæng kartoffelstivelse, spisekartofler, pommes frites mv., skal være produceret bæredygtigt med lavest mulig klima- og miljøpåvirkning. Senest er interessen for den regenerative dyrkningsform øget markant med Carlsbergs udmelding om, at alle råvarer, som ender i Carlsbergs øl, skal komme fra regenerativt landbrug, og det forventes af flere B2B firmaer i fremtiden vil følge op med samme krav. Netop produktionen af kartofler udmærker sig ved at have den højeste pesticidbelastning af alle hovedafgrøder, samt en intens jordbearbejding.

I AP 1 undersøges det, hvilke muligheder der foreligger kartoffelerhvervet for at øge kartoffelproduktionens grønne profil – herunder reduktion af kartoffelproduktionens pesticidbelastning. Høj kvælstofudnyttelse med minimal risiko for tab af nitrat fra udvaskning, og lattergas fra jordens kvælstofkredsløb forventes i fremtiden at få et øget fokus. Derfor vil der i AP 2 blive undersøgt, hvordan nitrifikationshæmmer bliver brugt optimalt ved dyrkning af kartofler, samt om placering af gylle kan øge kvælstofudnyttelsen.

I AP 3 bliver der lavet et litteraturstudie af kartofflens kvælstofudnyttelse og metoder til nedsættelse af udvaskningsrisiko ved dyrkning af kartofler. Hertil bliver det undersøgt hvordan nedbør og kaliumtal relateres ved udtagning af systematiserede jordbundanalyser, hvilket forventelig giver et praksisnært billede af kaliumudvaskning i perioden fra gødsning til fremspiring af kartoflerne. De seneste år har markedet for biologiske midler været stærkt stigende, og det forventes at der i fremtiden vil komme endnu flere produkter på markedet. Generelt er kendskabet til produkternes effekt testet i et begrænset omfang, uden offentlig og uvildige tilgængelige resultater. Nogle af produkterne kan have en positiv effekt, når de bruges korrekt og under de rigtige forhold, men generelt har det været svært at frembringe sikre merudbytter eller øget kvalitet ved tidligere tests i Landsforsøgene. I AP 4 søges der derfor økonomi til at lave en forsøgsplatform for uvildig test af biologiske bejdsemidler og bladbehandlinger, hvor firmaer selv betaler for det egentlige forsøgsarbejde. Cikadebekæmpelse er fortsat en af de nettoøkonomiske bedst rentable kemiske behandlinger, men kartoffelerhvervet har kun få aktive stoffer tilgængeligt til bekæmpelse, hvorfor der i AP 5 undersøges om det er muligt at substituere med biologiske midler til bekæmpelse af cikader, samt om 2. behandling med acetamiprid er nødvendig.

Det forventes at projektet kan understøtte Kartoffelafgiftsfondens indsatsområde om at fremme en klima- og miljømæssig forsvarlig og bæredygtig kartoffelproduktion, hvilket vil gavne hele erhvervet og øge fokus på kartofflen som en klimavenlig og ernæringsrig plantebaseret fødevarer. Projektet vil bistå erhvervets mål om en reduktion af pesticidbelastning fra dyrkning af kartofler, hvilket forventelig vil fuldende historien om kartofflen som en bæredygtig fødevarer med et meget lavt klimaaftryk og i fremtiden en gennemsnitlig pesticidbelastning på niveau med andre hovedafgrøder. En optimal implementering af nitrifikationshæmmer til 30-50 tons organisk gødning pr. ha i en gødningsplan til kartofler forventes at kunne nedbringe udledningen af drivhusgasser fra produktion med ca. 5,6-9,3 ton CO₂-ækv.

Note 5: Koordinering og vidensformidling af dyrkningsstrategier i kartofler

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation P/S

Projektets formål er at sikre en fortsat dyrkningsikkerhed og vækst i dansk kartoffelproduktion ved at koordinere forsøg og formidle viden fra ind- og udland, specielt indenfor forebyggelse af kartoffelskimmel.

AP 1 indeholder overførsel af viden fra udlandet samt en mulighed for netværksdannelse med udenlandske kolleger og forskningsinstitutioner ved deltagelse i internationale kongresser og markdemonstrationer.

AP 2 omfatter en koordinering og afrapportering af de anvendelsesorienterede forsøg til landmænd, forskere og rådgivere, så der sker en samling af uvildige forsøgsresultater i Landsforsøgene 2024. Landforsøgene er

Kartoffelafgiftsfonden

også vigtige for AP1, hvor det er afgørende at kunne indgå i faglig dialog om danske forsøgsresultater i kontakten med udenlandske forskere og rådgivere. AP 2 indeholder desuden den årlige Kartoffelworkshop for ca. 70-80 danske forskere og kartoffelrådgivere.

AP 3 giver mulighed for håndtering af ad hoc problemstillinger, hvor der hurtigt kan udformes en faglig meddelelse på LandbrugsInfo eller i Magasinet Danske Kartoffler, foretages en litteratursøgning eller sende plante- eller jordprøver til analyse for at kunne identificere årsagen til pludseligt opståede problemer.

I AP 4 vil der blive inviteres bredt til en workshop omkring anvendelse af vækststimuleringsmidler, herunder håndtering, forventet effekt, krav til dokumentation, forsøgsplatform for test etc., så der kan opnås en fælles forståelse af fordele og begrænsning af de nye midler.

I AP 5 vil der ske en koordinering og vidensformidling af registreringsnettet for kartoffelskimmel samt fund af kartoffelbladplet og cikader.

I AP 6 vil der ske en igangsættelse, koordinering og implementering af både en dansk og europæisk handleplan for forebyggelse af kartoffelskimmel. Den danske handleplan indeholder flere parallelle spor inden for udvikling og formidling af strategier (ICP og IPM) til forebyggelse af kartoffelskimmel, som udvikles i både ind- og udland.

For at kunne understøtte og fastholde en løbende vækststrategi på 5 pct., er det afgørende, at der sker en løbende udvikling og formidling af ny viden vedrørende dyrkning af kartofler til alle interessenter med berøring til dyrkning af kartofler. Projektet forventes derfor at indgå som et vigtigt grundlag for denne vækststrategi. Kartoffelskimmel er den absolut største barrierer for fortsat vækst, som indenfor 2-5 år kan true ikke kun udviklingen men hele produktionen af kartofler i Danmark.

Note 6: Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose
Tilskudsmodtager: SEGES Innovation P/S

Formålet er at sikre kartoffelavleren mod store tab som følge af uforsætlig indslæbning af ring- og brunbakteriose på bedriften, ved at yde en delvis kompensation til kartoffelavlere for et opgjort tab i forbindelse med konstatering af ring- og brunbakteriose på bedriften samt at sikre muligheden for tegning af ekstra forsikring i tillæg hos forsikringsselskaber.

Projektet indeholder én arbejdsopgave. I AP1 fastlæggelse erstatningens størrelse ved fund af ring- og brunbakteriose. I tilfælde af konstateret smitte hos en avler kan der søges erstatning for tab i forbindelse med, at kartoflerne sælges til en lavere pris. Avleren skal selv afdisponere kartofler til alternativ anvendelse og til bedst mulig pris. Ansøgningen om delvis kompensation for tab behandles af SEGES Innovation (SEGES), som fastsætter erstatningens størrelse efter fastlagte retningslinjer for ordningen. Det opgjorte tab findes ved differencen mellem kontraktpris, hvis der foreligger kontrakt ellers markedsprisen og den opnåede pris ved alternativ anvendelse samt fradrag for eventuelt sparede omkostninger til sortering.

Der kan udbetales 60 % af det opgjorte tab i forbindelse med fund af ring- og brunbakteriose op til i alt kr.1.200.000. Der anmodes kun om konsulentbistand fra SEGES Innovation i tilfælde af fund af ring- eller brunbakteriose. SEGES orienterer Kartoffelafgiftsfondens sekretariat, når alle knoldprøver er færdiganalyseret.

Projektet understøtter produktion af kartofler i Danmark ved at danne et økonomisk grundlag for en delvis kompensation i tilfælde af fund af ring- og brunbakteriose, samt et fagligt sekretariat til håndtering af erstatningssager. Dermed skabes muligheden for, at avlere kan opnå yderligere dækning ved tegning af ekstra forsikring hos forsikringsselskaber.

Note 7: Genbank for bevaring af genomiskeresourcer til kartoffelforædling
Tilskudsmodtager: Danespo A/S

Formål:

Kartoffelafgiftsfonden

Vedligeholdelse og udvikling af genbank, bestående af genetiske ressourcer med vigtige agronomiske egenskaber, hos Danespo A/S som forædlingsbase for udviklingen af nye sorter til at understøtte den danske kartoffelproduktion og industri.

Aktiviteter:

- Vedligehold af genetiske ressourcer i genbanken ved kontinuert dyrkning i drivhus, meristem oprensning fra knolde, og bevaring af in vitro kulturer
- Evaluering af eksisterende genetiske ressourcers relevans i genbanken.
- Indføring af nye genetiske ressourcer for at bevare relevansen og fremme diversiteten af vigtige agronomiske egenskaber
- Bidrag til bevaring af gamle nordiske navnesorter
- Udveksling af genetiske ressourcer med udenlandske institutioner

Effekter:

- På kort sigt
  - Vedligeholdelse af genetiske ressourcer til kartoffel­for­æd­ling
  - Tilgængelighed af knolde og bladmateriale af sorter med forskningsmæssig relevans
  - Tilgængelighed af læggekartofler af gamle nordiske navnesorter
- På lang sigt
  - Bevaring af genetisk reservoir til at fremme udvikling af nye kartoffelsorter med efterspurgte egenskaber ifht. Kvalitet, sygdoms- og skadevolderresistens, og abiotisk tolerans
  - Understøtte konkurrencedygtigheden af dansk kartoffel­for­æd­ling, produktion og industri

Note 8: Udvikling og implementering af markør-assisteret selektion for skimmelresistens til at fremme udviklingen af nye kartoffelsorter med holdbar skimmelresistens

Tilskudsmodtager: Danespo A/S

Formål og mål:

Med støt tiltagende restriktioner på brugen af pesticider i EU og Danmark understreges behovet for nye kartoffelsorter med holdbar skimmelresistens som et bæredygtigt alternativ til den nuværende, primært kemiske, kontrol af skimmel. I det ansøgte projekt vil Danespo A/S derfor fortsat løbende screene sit forædlingsmateriale genotypisk og fænotypisk. Dette arbejde er nødvendigt da resistens sammensætningen vil ændre sig med implementeringen af et høj-kapacitets markør-assisteret selektions system tidligt i forædlingsprogrammet, efterhånden som pyramideringen af komplementære skimmelresistensgener lykkes.

Aktiviteter:

I det ansøgte projekt vil et diversitets panel (n = 400) fra forædlingsmaterialet hos Danespo A/S blive genotyperet på et custom 35K SNP chip og markører associeret med skimmelresistens identificeret ved GWAS analyse på resistensdata fra et skimmel markforsøg. Sammen med tilgængelige skimmelresistens markører fra litteraturen og egne udviklede markører vil disse blive testet på et udsnit af forædlingsmaterialet genetisk forskelligt fra diversitets panelet i et udviklet høj-kapacitets KASP markør system hos Danespo A/S. Nye markører vil dernæst blive evalueret og implementeret i et 'Proof of concept' markør-assisteret selektions forsøg til at evaluere deres prædictionssuccess.

Effekter:

- På kort og mellemlang sigt:
  - E1. Vedligeholdelse af høj-kvalitets skimmelresistens KASP markører
  - E2. Udvikling og effektivisering af brugen af de implementerede markører for skimmelresistens i de tidlige generationer af forædlingsprogrammet.
- På længere sigt:

Kartoffelafgiftsfonden

- E3. Styrket implementering af genomiske forædlingsteknikker
- E4. Hurtigere udvikling af nye sorter med holdbar skimmelresistens som følge af markør-assisteret skimmelresistensgen pyramidering"

Note 9: Markør fri Cis-genese i kartoffel som forædlingsteknik af NGT2 planter

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Formål: Vi vil afsøge de teknologiske muligheder for ved cis-genese at generere markør frie NGT2 planter med betydelig robusthed og over for fx kartoffelskimmel (Phytohthora infestans) og deraf afledt betydelig reduktion af pesticid forbruget i dansk kartoffel industri.

Aktiviteter:

Projektet bygger på dele af vores CRISPR/Cas forædlings platform i kartoffel, der kombineres med Agrobacterium medieret indsættelse af resistens (R) gener, under overholdelse af de forventede detaljerede godkendelses krav for New genome Techniques (NGT) NGT2 planter. Projektet er opdelt i flg tre Arbejds Pakker (AP), hvor vi nu har proof-of-concept (POC) for den centrale Arbejds Pakke 1 (AP 1).

AP 1: Agrobacterium medieret transformation af blad og isolering af enkelt protoplast celler

AP 2: Agrobacterium medieret transformation af enkelt protoplast celler

AP 3: Callus dannelse og estimering af integrations frekvens ved PCR analyse

Effekter: Vi forventer

- en betydelig reduktion (> 50%) af pesticid forbruget i dansk kartoffel industri af højresistente sorter, hvoraf hovedparten for nærværende anvendes til kontrol af kartoffelskimmel (Phytohthora infestans). Denne metodeudvikling accelererer frembringelsen af disse sorter.
- Undgåelse af efterfølgende fx CRISPR medieret fjernelse af selektions markør og dertilhørende regenererings runde i celle kultur med deraf følgende somaklonale mutationer
- Undgåelse af chimera dannelse under Agrobacterium medieret cis-genese ved fusion med / inkludering af vores veletablerede klonale enkelt celle CRISPR/Cas regenererings protokol.
- At implementering af Cis genese, som beskrevet af EU, vil kunne lattes betydeligt ved et succesfuldt udkomme af projektet
- At succes kriterier vil kunne afklares inden for de første 9 mdr af projektets 12 mdr løbetid."

Note 10: Rettidig omhu – skimmelresistente kartofler med cisgenetisk pyramidiserede R-gener

Tilskudsmodtager: Aalborg Universitet

Formål: Kartoffelskimmel er stadig den største udfordring for Dansk Kartoffelproduktion. Evnen til effektiv kontrol af sygdommen med pesticider er dalende fordi sygdommen udvikler sig og fordi bekæmpelsesmidler reguleres i stigende grad pga. uacceptabel miljøpåvirkning. Det er derfor vigtigere end nogensinde, at nye sorter med øget resistens og med kraftigt øget holdbarhed af resistens, fremavles. Næsten alle sorter på markedet har skim-melresistens baseret på et enkelt resistensgen. Desværre overkommes resistensen i sådanne sorter hurtigt og det er derfor nødvendigt at pyramidisere flere resistensgener i den samme sort for at øge holdbarheden. Pga. kartofflens tetraploide genetik og fravær af hybridforædlingssystemer er dette meget tidskrævende igennem klassisk forædling.

Aktiviteter: Det er til gengæld muligt i løbet af få år vha. af cisgenese, hvor resistensgener fra flere resistente kartofler samles i en enkelt sort vha. molekylære metoder. Det vides, at netop pyramidisering af resistensgener giver en meget stærkere og ikke mindst vedvarende resistens, som ikke umiddelbart kan overkommes af skimmelpopulationen. Indtil nu, har metoden dog tiltrukket sig begrænset interesse, da sådanne afgrøder i dag betragtes som GMO. Men i øjeblikket revurderes lovgivningen og EU-kommisionens udspil fra juli 2023 lægger op til en lempelse af molekylære planteforædlingsmetoder i EU, herunder cisgenese. Givet de åbentlyst store

Kartoffelafgiftsfonden

miljømæssige og kommercielle gevinster i sådanne højtydende, vedvarende skimmelresistente sorter vil kunne bibringe, er det rettidig omhu, at påbegynde udviklingen af konkrete sorter attraktive for danske kartoffelindustri gennem cis-genese. Når en deregulering af molekylære planteforædlingsmetoder bliver vedtaget vil den danske kartoffelproduktion dermed stå stærkt på det globale marked – ikke mindst på den, for Danmark, vigtige stivelsesproduktion. I dette projekt vil vi frembringe cisgenetiske varianter af sorten cv. Ydun, samt to forædlingskloner hos Danespo A/S, med henblik på i) at restituere resistensen hos en eksisterende attraktiv stivelseskartoffel, samt ii) facilitere anvendelsen af pyramidiserede R-gener i forædlingsarbejdet hos Danespo. Herefter vil vi evaluere og lave demonstrationsforsøg med de fremkomne linjer med henblik på at demonstrere den øgede resistens i praksis, men også for at påvirke debatten ang. forbrugeraccept af cisgenetiske kartofler. Vi vurderer, at reelle eksisterende planter, hvor potentialet direkte demonstreres vil have mere gennemslagskraft i debatten en teoretiske overvejelser over potentialet.

Projektet forventes at løbe i 5 år og denne ansøgning dækker 3. år, hvor hovedfokus er verificering, karakterisering, in-vitro multiplicering samt laboratorieresistentest af af en række cisgene skimmelresistente kartoffellinjer.

Note 11: Vedligeholdelse af Maspotpopulationen 2025– en genetisk ressource til fremtiden.

Tilskudsmodtager: Aalborg Universitet

I STF projektet MASHed Potatoes (2012-2017) blev der skabt en population på 4500 kartoffelplanter fra i alt 18 forældre. Denne population bliver og er allerede blevet brugt i mere end 7 forskningsprojekter til at lave nye fænotype/genotype relationer til gavn for fremtidig forædling og at pionere forædling ved Genomisk selektion. Men nytteværdien af denne population ophører ikke her. Faktisk vil værdien af populationen stige i takt med flere og flere forskningsprojekter betaler for yderligere fænotyping og karakterisering af denne population og der opnås en stadig mere detaljeret genotyping af populationen. Det er derfor af fundamental betydning for kvaliteten af den fremtidige forskning og for denne forsknings implementation ind i den praktisk forædling at denne population vedligeholdes for fremtiden.

Tidligere er der via KAF bevilget penge til at lave en fornuftig reduktion af population, så den bliver økonomisk overkommelig at vedligeholde, samt penge til at vedligeholde denne population i 3 år og stille den åbent til rådighed for alle forskningsprojekter. I 2022-2023 blev forældrene til populationen genomsekventeret, og afkom yderligere karakteriseret ved Genotyping by sequencing, så alle genetiske begivenheder kan kortlægges – dvs. vi ved præcist hvilke stykker af kromosomerne som er nedarvet fra forældrene i afkommet. At kende alle genetiske begivenheder i en population vil give helt nye muligheder for at belyse grundlæggende spørgsmål om nedarvingsmønstret i tetraploid kartoffel er, samt detaljere, hvordan agronomisk performance reguleres af sammenspil af genetiske elementer, samt forbedre forudsigelsesalgoritmer, således at forædling af nye sorter kan effektiviseres

Dette er en ansøgning om tilskud for vedligeholdelse af den etablerede reducerede population for 2025, samt løn til at organisere og beskrive de nu mange data, som er tilknyttet denne population, så alle data vil være tilgængelige for download frit for alle.

Note 12: Viden og formidling af kartofflen som en nærende og klimavenlig knold

Tilskudsmodtager: Danmarks Kartoffelråd

Danmarks Kartoffel Råd har til formål at synliggøre kartofflen og dens betydning som en sund, alsidig og klimaneutral afgrøde, der bør være helt central i det danske køkken i hverdag og som gourmet. Det er ligeledes afgørende vigtigt at få formidlet viden, når det gælder kartofflens stigende betydning som råstof i forskellige industrielle produktioner. Kartofflen og kartoffelavl skal formidles som den gode historie, den er. Kartofflens renommé skal styrkes. Danmarks Kartoffel Råd lægger i den forbindelse stærk vægt på at danne mødested for avlere, rådgivere, distributører, kokkebranchen, industri- og forarbejdningsevirkomheder, uddannelser samt kultur- og viden institutioner. Det sker ved en række tværgående events og arrangementer, der har til formål at fortælle og udbrede kendskabet til kartofflens mangfoldige betydning og muligheder. Danmarks Kartoffel

Kartoffelafgiftsfonden

Råd har – i al beskedenhed - skabt stor opmærksomhed med spektakulære events gennem årene, således f.eks. konkurrencen "Årets kartoffeldyrker", har tidligere afholdt "Den store Ældrefest" på Valdemarsdag (15. juni), hvor en række plejehjem har fået doneret snaps og nye kartofler, konkurrencer for unge kokke, udbygning af skolehaver for 5. klasser, udpegning af "Årets Kartoffelambassadør", "Tour de Kartoffel" og andet, der har fremkaldt god medieomtale.

State of the art er at Danmarks Kartoffel Råd, der har eksisteret i mere end 25 år, er centrum for et omfattende net af interessenter, og desuden har et 'godt navn' blandt avlere og distributører. Kartoffelrådet bliver imidlertid i stadig højere grad inviteret som samarbejdspartner til Food Festivals med videre, som på fx nationale scener formidler den gode knold og dens anvendelse. Et særlig markant, nyere element i state of the art er kartoffelrådets samarbejde med institutioner som fx Det grønne Museum, med en række food festivals samt omfattende engagement i nye medier, etablering af podcasts osv, der retter sig mod et yngre publikum.

Note 13: Udvikling og vedligeholdelse af den danske kerneplantesamling for kartofler

Tilskudsmodtager: TystofteFonden

Projektets formål er at sikre adgang til patogenfrie og sortsægte kerneplanter hhv miniknolde, der bidrager til en årlig værdiskabelse i dansk kartoffelavl.

I projektet indgår oprensning af nye sorter, der på grundlag af en sygdomstest sikrer, at nye sorter er fri for patogener og karantæneskadegørere iht kravene bekendtgørelsen om læggekartofler. Vedligeholdelse af kartoffelsorterne sker i form af kerneplanter i klimakamre. Fornyelsen af kerneplanterne sker ved stængelstiklinger og udføres ca. 3-4 gang om året afhængigt af sorterens vækstrytme.

Projektet udgør det centrale fundament for dansk produktion af stivelses-, spise- og proceskartofler samt eksport af læggemateriale. Projektet har over årene vist værdi, idet dansk produktion af læggekartofler er karakteriseret ved en meget høj sundhedsstatus specielt mht bakterie- og virussygdomme. Projektet er derfor afgørende for, at der kan ske en øget værdiskabelse i kartoffelavlens gennem anvendelsen af sunde læggekartofler af nye sorter både på kort og lang sigt.

Note 14: Sortsafprøvning af forarbejdningskartofler (pommes-frites, chips og pulver), samt baby-, bage- og spiseproduktion i et dansk kvalitets marked.

Tilskudsmodtager: BJ Agro ApS

Projektets formål er at teste forarbejdnings sorterernes opførsel og formåen samt udbyttepotentialer under lokale danske forhold, på en typisk "kartoffel" jordtype, ud fra realistiske udbytteforventninger og gødningsstandarder. Dyrkningen af især forarbejdningskartofler udgør en anseelig del af det danske kartoffelareal, men kendskabet til eventuelt nye sorters egenskaber og potentialer under danske forhold er ofte begrænset. Angående spisekartoflerne, er formålet rettet imod faldet i forbruget af spisekartofler og det pres som det danske areal med spisekartofler er under. Desuden bliver der hentet spisekartofler i udlandet, som kunne være dyrket i Danmark, hvilket vil kunne mindske klimabelastningen markant.

BJ-Agro er de eneste som udfører uafhængige forsøg med spise/salat/bagekartofler i Danmark, der er testet under ens forudsætninger. På forsøgsmarken i Hovborg testes både forarbejdnings og spisesorterernes styrker og svagheder med et parcel-forsøg med 4 gentagelser. Spisekartoflerne bliver også afprøvet og fremvist på Lammefjorden og i Store Vildmosen for at komme tættere på avlerne. Formålet er at gennemføre en uvildig afprøvning, hvor læggematerialet er opformeret samme sted som dyrkningen for derved at sikre en korrekt sammenligning. Samtidig skal afprøvningen give et klart billede af slutproduktet på varierede jordtyper, hvor spisekartofler ofte dyrkes. På forsøgsarealerne er der et stort smittetryk af jordbårne sygdomme, så en repræsentativ del af prøverne vil blive kontrolleret for sygdomme som almindelig skurv, pulverskurv, sclerotier, og til sidst skåret for at vurdere forekomsten af rust. En parallel prøve vil blive opbevaret vinteren over og skåret for rust igen i foråret, for derved at følge udviklingen af rust hen over vinteren ved lagring af kartoflerne. Mange af de nye forarbejdnings sorter har især en bredere sygdomsresistens, og derfor har projektet stor praktisk betydning, da sorterne bliver afprøvet grundigt på grund af det store sygdomstryk i forsøgsmarken, som er opbygget af mange år med forsøg på arealet.

Kartoffelafgiftsfonden

Desuden er der i forsøget fokus på at inddrage spise- og forarbejdningsorter med de bedste resistensegenskaber mod blandt andet kartoffelskimmel. Dette gøres både for at udbrede kendskabet til disse sorters eventuelle udfordringer og i særdeleshed deres potentiale til at sænke kartofflernes klimabelastning. Det forventes, at projektet identificerer de bedst egnede sorter af spise- og forarbejdningskartofler under de pågældende vejrforhold i afprøvningsåret. Derudover forventes det, at projektet på længere sigt, via identifikation af de rigtige sorter, kan forbedre og bibeholde et sundt sædskifte og på den måde sikre branchens udvikling og konkurrenceevne.

Ud over den årlige afrapportering til fonden vil resultaterne fra sortsforsøget blive offentliggjort ved fremvisning af forsøgsmarken i Hovborg samt fremvisninger på Lammefjorden og Store Vildmosen. Til disse årlige "Kartoffeldage" er alle kartoffelavlere velkomne sammen med sortsrepræsentanterne, forarbejdningsindustrien, forædlingsstationer m.fl. Derved øges avlerens mulighed for risikominimering inden de dyrker en sort i større omfang uden at kende de potentielle sorts-svagheder. Projektet har derfor stor praktisk betydning for avlerne, men også for afsætningsledet.

Note 15: Kartoffel Akademiet - Smag af Kartoffler

Tilskudsmodtager: Smagens Univers Aps

Formålet med "Kartoffel Akademiet - Smag af Kartoffler" er at øge bevidstheden og forståelsen for kartofflens kulinariske -, sundheds- og miljømæssige fordele blandt danske forbrugere. Ved at fremme brugen af kartofler i kosten, ønsker vi at sikre et større afsæt for kartoffelproduktionen, hvilket er afgørende for fremtidens kartoffelerhverv. Gennem engagerende aktiviteter, undervisning og oplysning vil vi inspirere forskellige målgrupper til at inkludere flere kartofler i deres daglige madlavning, hvilket vil støtte både folkesundhed og bæredygtighed. Projektet ledes af virksomheden Smagens Univers (CVR:40620265), som i samarbejde med Culinary Institute By Vejle Erhverv (CVR: 29189900) og foreningerne GastroCrowed (CVR: 43065874) og Gastronomisk Undergrund (CVR: 38399012) udfører projektets aktiviteter, herunder planlægning og udførelse af events. Projektet består af fem aktiviteter, der hver især bidrager til at nå det overordnede mål om at fremme kartofflens anvendelse i danskernes kost.

1. Vejle MADfest: Vejle MADfest er en årlig madfestival i Vejle, der tiltrækker over 20.000 gæster. Vi dedikerer et af byens torve til kartoffelrelaterede aktiviteter, bl.a. kartoffelkonkurrencer og smagsprøver. Formålet er at fremme kartofflen og øge populariteten blandt forbrugere, især de unge. Aktiviteten fungerer som en pilot for Kartoffelfestivalen, hvor vi tester og justerer metoder baseret på publikums feedback.

2. Kartoffelfestival: Kartoffelfestivalen afholdes i efterårsferien/kartoffelferien og sætter fokus på kartofflens mange anvendelsesmuligheder. Arrangementet henvender sig til hele familien med aktiviteter som kartoffelgravning og -tryk samt smagsprøver. Festivalen bygger på erfaringer fra Vejle MADfest og måler succes gennem antallet af deltagere, smagsprøver og interaktioner med vores formidlingsmateriale.

3. Kartoffelprisen Open Nordic: Kartoffelprisen er en gastronomisk konkurrence, der udfordrer gastronomer fra hele Norden i at skabe innovative retter i en hel menu med kartofler som hovedingrediens. Aktiviteten inkluderer planlægning, markedsføring, udvælgelse af hold og afholdelse med dommerpanel og livestream. Succes måles gennem deltagernes feedback, rækkevidde på SoMe samt kvaliteten af de kreerede retter.

4. Kartoffelspiren: Kartoffelspiren er en konkurrence for madkundskabs elever, der inspirerer unge til at udforske kartofflens kulinariske potentiale. Eleverne konkurrerer om at skabe de mest kreative kartoffelretter. Aktiviteten inkluderer planlægning, udarbejdelse af læringsmateriale, invitationer til skoler, afholdelse og evaluering. Succes måles gennem deltager-engagement, SoMe-rækkevidde, kvaliteten af de indsendte opskrifter og antallet af tilmeldte hold.

5. Gastronomisk Undergrund – Kartoffler i Undergrunden: Gastronomisk Undergrund er et koncept i talentudvikling med unge kokke. Med Kartoffler I Undergrunden skal kartofflen nytænkes i alle dele af menuen med "mindst 5 forskellige (tilberedning eller sorter) i en ret", som udfordring. Vi giver udfordringen til kokkene, og så skaber de en ret til 40 gæster. Arrangementet omfatter planlægning, markedsføring og udførelse. Succes måles gennem antal solgte billetter og feedback fra kokke og gæster.

Kartoffelafgiftsfonden

Effekter: Projektet forventes at skabe både kortsigtede og langsigtede effekter. Kortsigtet vil vi øge bevidstheden om kartofflens fordele gennem direkte engagement med deltagere i vores aktiviteter. Langsigtet forventer vi at ændre forbrugernes madvaner, hvilket vil resultere i øget kartoffelbrug og forbedret folkesundhed. Projektet vil også styrke det lokale økonomiske netværk ved at fremme efterspørgslen efter lokale kartoffelprodukter. De kvalitative effekter inkluderer en mere miljøbevidst forbrugeradfærd og en generel øget værdsættelse af kartofflen som en væsentlig del af den danske madkultur.

Note 16: Informations- og PR-kampagne

Tilskudsmodtager: Danske Kartoffler

Projektets formål er, ved hjælp af en samlet brancheindsats, målrettet samarbejde mellem relevante aktører i branchen, fokus på børnefamilier og unge og forbrugerorienteret kommunikation af opskrifter og kartofflens mange gode egenskaber indenfor klima og ernæring, at øge forbruget af spisekartofler i Danmark til gavn for klimaet, folkesundheden og kartoffelbranchen.

AP 1 - Udvikling af forbrugerorienterede animationer og illustrationer til kartoffelbranchen i samarbejde med Danmarks Kartoffel Råd (DKR). Det skal være nemt både at dele og modtage og forstå de gode budskaber om kartofflens klimavenlighed og ernæringsmæssige gode egenskaber, men det kan være udfordrende og tidskrævende som aktør i kartoffelbranchen at udvikle det nødvendige formidlingsmateriale. Derfor vil Danske Kartoffler og DKR udvikle illustrationer og korte animationsvideoer til anvendelse på sociale medier, der frit kan bruges af virksomheder i branchen og forhandlere af kartofler. Materialet målrettes de unge, som er den målgruppe, der spiser færrest kartofler.

AP 2 – Kartoffelkonkurrence for børn i samarbejde med Culinary Institute by Vejle Erhverv (CI). Som pilotprojekt afholdes en kokkekonkurrence for børn og deres forældre og bedsteforældre, inspireret af CIs populære konkurrence "Kartoffelspiren" for hjemkundskabsklasser. I denne konkurrence opfordres børnene til at tage deres bedsteforældre/forældre med i køkkenet og lave en ret med kartofler. Retten fotograferes og indsendes, og herudfra udvælges ti familier til en fysisk finale under Vejles MADfest. Forud for konkurrencen deler Danske Kartoffler og CI inspirationsmateriale på deres sociale medier. Bliver konkurrencen en succes, gennemføres den igen i 2026 i større skala.

AP 3 – Udvikling af indhold til Danske Kartofflers forbrugerorienterede sociale medier og hjemmesider. Danske Kartofflers instagramprofil er veletableret med knap 7000 følgere og den direkte vej til de unge på 18-30 år. Gennem opskrifter og viden om kartofflens mange gode egenskaber, vil vi via denne platform for få midler inspirere de unge til at spise flere kartofler. På Facebook har vi over 36.000 følgere, hvoraf mange er forældre og bedsteforældre. Opskrifter og information om branchens kartoffelrelaterede aktiviteter for forbrugere samles på danskekartofler.dk for det optimale overblik. Ligeledes deles materiale og viden fra AP 1 og 2 på disse platforme, så det hele er lettilgængeligt. De egenudviklede opskrifter deles også på Danske Kartofflers nye, SEO-optimerede side, kartoffelretter.dk.

Forventede effekter:

AP 1 – En kommunikationspakke, der deles bredt på sociale medier tværs af aktører i branchen og i afsætningsleddet, hvilket skaber genkendelighed og større forståelse for og lyst til at spise kartofler hos forbrugeren.

AP 2 – Ved at samle generationer om kartofflen og motivere med et konkurrenceelement vil kartofflens rolle i hverdagsmåltider kunne revitaliseres og børn vil blive inspireret til mad med kartofler. Derudover vil pilotprojektet kunne klargøre, om der er potentiale for at gennemføre konkurrencen i større skala.

AP 3 – Øget kendskab blandt forbrugere om kartofflens gode egenskaber og arrangementer med kartofler, der på sigt vil forventes at øge kartoffelbruget.